

Fatta!

Publisert i Maddam den **1. juli 2014**, av
Lone Alice Johansen, informasjonsansvarlig ved Krisesentersekretariatet og medlem i styringsgruppen til Nordisk Forum

FATTA at kvinner dømmes helt annerledes enn menn for sine ytringer. FATTA at det taper alle på. FATTA at vi alle er ofre for våre kjønnsroller. FATTA at det å være feminist er å anerkjenne at det ikke finnes like muligheter for kvinner og menn, jenter og gutter. FATTA at det å være feminist er å syns at dette er et problem. FATTA at det å være feminist er å ville ta tak i disse problemene.

FATTA er en folkebevegelse for at manglende samtykke også skal betegnes som voldtekt i lovgivningen.

Nordisk Forum, Nordens største likestillingspolitiske konferanse på 20 år er nå avsluttet. Til sammen besøkte over 20 000 deltagere konferansen i løpet av de fire dagene. Ytringene ovenfor er hentet fra den svenske feministiske bevegelsen "FATTA" sitt seminar på utescenen i Malmö. FATTA er en folkebevegelse for at manglende samtykke også skal betegnes som voldtekt i lovgivningen. På samme scene spilte den svenske artisten Adee forumets offisielle låt "Women". Sangen omhandler vold mot kvinner som var en av de 12 hovedtemaene under konferansen.

Vi har kanskje fått rett, men har vi rett?

I panel fra hovedprogrammet i Nordisk Forum ble strategier og krav når det gjelder vold mot kvinner og jenter debattert. Moderator ved seminaret, Ragnhild Hennem professor ved Institutt for offentlig rett ved UiO, var på forumet i Åbo i Finland for 20 år siden. Hun tok frem et viktig poeng med utviklingen som har vært og hva som nå gjenstår: "Det hjelper ikke alltid å "ha rett", man må "få rett". Den gang var ikke alt på plass i regelverket. Vi har heldigvis kommet lengre når det gjelder å "ha rett", men den største utfordringen gjenstår, og det er å "få rett". Det handler om å endre sosial praksis, sosialt liv og sosiale strukturer.

Kjønnsrelatert vold mot kvinner og jenter er et betydelig samfunnsproblem i Norden. Dette blir tydelig stadfestet i Nordisk Forums sluttdokument, som under avslutningsseremonien ved forumet ble overlevert til våre nordiske likestillingsministre, samt til Phumzile Mlambo-Ngcuka, leder av UN Women. Hun vil være med i det videre arbeidet for å få kravene i dokumentet realisert.

I ettertid av konferansen har det vært en opphetet diskusjon på nettet og i media i forhold til at vår likestillingsminister Solveig Horne i utgangspunktet hadde blitt invitert til en slik feministisk konferanse. Jeg seier som Marie Simonsen så godt skrev i Dagbladet i etterkant av forumet "Solveig Horne representerer den norske regjeringen og er sjef for likestillingspolitikken. Hvis man ikke skal snakke med henne, hvem skal man snakke med da? Menigheten?".

Mer utdanning til jenter i Norden?

Under avslutningsseremonien ved Nordisk Forum trakk Horne frem "mer utdanning til jenter" som et hovedbudskap og en strategi for å bekjempe vold og overgrep mot kvinner. Det var

også hovedoverskriften i pressemeldingen fra Barne-, likestillings-, og inkluderingsdepartementet i etterkant av konferansen. Et viktig budskap, men hvordan vi skal møte utfordringene her hjemme sier Horne lite om.

Fra 1992 og frem til 2012 har over 50 000 kvinner og nesten 40 000 barn overnattet over 2 millioner døgn på norske krisesentre. 10 % kvinner har også opplevd voldtekt, viser vår nyeste studie. Halvparten hadde opplevd voldtekten før fylte 18 år. Dette skjer i Norge i fredstid. Vold mot kvinner er en indikator på manglende likestilling og dette er en likestillingssak vår likestillingsminister vil bekjempe, men med hvilke midler?

I følge Nordisk Forums sluttdokument er kjønnsbasert vold mot kvinner og jenter en konsekvens av patriarkatet og den skjeve maktfordelingen mellom kvinner og menn. Det er en gjenspeiling av de grunnleggende maktstrukturer og oppfatningen av femininitet, maskulinitet og seksualitet generelt. Til tross for dette har de nordiske landene beveget seg mot terminologier og tilnærminger som er kjønnsnøytrale. I tillegg blir de bakenforliggende årsakene til vold mot kvinner ofte oversett i det forebyggende arbeidet. Gapet mellom politiske mål og strukturen for å gjennomføre disse målene er svært kritikkverdig, selv med økt offentlig ansvar og politikk på området. Mange gjerningsmenn blir aldri straffet for sine handlinger, mens samfunnets hjelp og beskyttelse til voldsutsatte slår ofte sprekker. I de nordiske landene finnes også en økende andel av utenlandske kvinner i prostitusjon. Nordisk Forum krever nå at de nordiske regjeringer kriminaliserer kjøp av sex der en slik lov ikke allerede eksisterer.

Feministismen er kommet for å bli

Heldigvis er det slik at vår regjering nå kommer til å måtte jobbe mot kravene og anbefalingene fra sluttdokumentet. Dette er også krav som er i tråd med konvensjoner og handlingsplaner Norge allerede er forpliktet å følge.

Det å bekjempe vold mot kvinner må aldri forsvinne fra den feministiske agendaen. Vi har et ansvar for å rive ned de murene av tabu og normer som ikke realiserer kvinner og jenters rettigheter og livsmuligheter. I følge riksdagskandidat for Feministisk Initiativ i Sverige, står vi nå midt i en feministisk vår og feminismen står sterkere enn noensinne. I år opplevde vi i Norge tidenes største 8. mars tog. Vi er nå inne i en ny og spennende bølge. Men vi må ikke la oss beruses. En ”feministisk vår” forplikter. Her i Malmø har vi klart å sette våre spor, men det er likevel bare en begynnelse.

”FATTA!” -på norsk ”FORSTÅ!”